

POSTANOWIENIE

Dnia 17 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący)

SSN Eugeniusz Wildowicz

SSN Paweł Wiliński (sprawozdawca)

w sprawie **M. C.**

skazanego za czyny z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 17 stycznia 2025 r.

wniosku obrońcy skazanego

o wznowienie postępowania sądowego zakończonego

wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie

z dnia 13 lipca 2005 r., sygn. akt II AKa 147/05

utrzymującego w mocy

wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 2 marca 2005 r., sygn. akt IV K 31/04

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić wniosek o wznowienie postępowania;**
- 2. obciążyć skazanego M. C. kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2 marca 2005 r., sygn. akt IV K 31/04 (w ramach ponownego rozpoznania sprawy), Sąd Okręgowy w Lublinie uznał M. C. za

winnego popełnienia trzech przestępstw zabójstwa popełnionych w warunkach ciągu przestępstw tj. z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., za co skazał go na karę dożywotniego pozbawienia wolności.

Po rozpoznaniu apelacji, Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z dnia 13 lipca 2005 r., sygn. akt II AKa 147/05, utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

W pismach z dnia 18 grudnia 2023 r. oskarżony M. C. osobiście złożył wniosek o wznowienie postępowania w przedmiotowej sprawie oraz wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu do postępowania wznowieniowego (k. 3-6 akt SN). Sprawę zarejestrowano pod sygn. II KO 1/24. Wyznaczony do tej sprawy obrońca z urzędu adw. A. B. poinformował Sąd Najwyższy o braku podstaw do sporządzenia i wniesienia wniosku o wznowienie postępowania (k. 51). Zarządzeniem z dnia 20 czerwca 2024 r., sygn. II KO 1/24, SSN Antoni Bojańczyk odmówił przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania sporządzonego osobiście przez M. C. ze względu na nieuzupełnienie w terminie braku formalnego polegającego na złożeniu wniosku sporządzonego i podpisanego przez obrońcę z wyboru wraz z wymaganą opłatą (k. 107). Na skutek złożonych zażaleń na to zarządzenie, postanowieniem z dnia 25 września 2024 r., sygn. II KZ 36/24, Sąd Najwyższy z uwagi na wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. uchylił zaskarżone zarządzenie i przekazał wniosek o wznowienie postępowania do ponownego rozpoznania (k. 127). Sprawa została zarejestrowana pod sygn. II KO 130/24, a M. C. został ponownie wezwany do przedłożenia w terminie 7 dni wniosku o wznowienie postępowania sporządzonego przez adwokata lub radcę prawnego z wyboru pod rygorem uznania jego wniosku za bezskuteczny (k. 141).

W określonym treścią zobowiązania terminie obrońca M. C. z wyboru – adw. M. B. złożył w dniu 19 listopada 2024 r. wniosek o wznowienie postępowania wraz z wymaganą opłatą (k. 151). W jego treści powołał się na podstawę z art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k. i wskazał, że zgromadzony materiał dowodowy sprawy nie potwierdza, by oskarżony dopuścił się zarzucanych mu czynów. Podniósł, że w toku postępowania dowodowego zostały popełnione błędy, ponieważ nie został przeprowadzony „dowód z oględzin (miejsca i osób)” i „wizja lokalna”, dopuszczono się zaniechania w przedmiocie oceny rozpoznania znaczenia czynów i pokierowania postępowaniem, odmówiono przyznania oskarżonemu obrońcy z

urzędu na etapie postępowania przygotowawczego oraz nie uwzględniono wniosku dowodowego oskarżonego o przesłuchanie świadków. Podnosząc powyższe, wniósł o wznowienie postępowania i uchylenie wyroków Sądów obu instancji.

Prokurator Prokuratury Krajowej w odpowiedzi na wniosek obrońcy skazanego wniósł o oddalenie wniosku o wznowienie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy skazanego nie zasługiwał na uwzględnienie, dlatego też Sąd Najwyższy zdecydował o jego oddaleniu.

Na wstępie podkreślić należy, że prawomocnemu wyrokowi skazującemu, mocą którego obalono domniemanie niewinności oskarżonego w zakresie czynu będącego przedmiotem danego postępowania sądowego, przysługują co do zasady walory trwałości, niezmienności i ostateczności. Tylko wyjątkowe okoliczności, ściśle wskazane w przepisach procedury karnej, mogą uzasadniać potrzebę wzruszenia prawomocnego orzeczenia. Takimi właśnie okolicznościami są m.in. przesłanki uzasadniające wznowienie postępowania, wskazane w treści art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k. oraz art. 542 § 3 k.p.k., zaś jedną z takich podstaw jest ujawnienie się, po wydaniu orzeczenia, nowych faktów lub dowodów wskazujących na to, że oskarżonego skazano za przestępstwo zagrożone karą surowszą albo nie uwzględniono okoliczności zobowiązujących do nadzwyczajnego złagodzenia kary albo też błędnie przyjęto okoliczności wpływające na nadzwyczajne obostrzenie kary (art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k.). Właśnie tę ostatnią podstawę wskazał obrońca skazanego w piśmie inicjującym przedmiotowe postępowanie.

Warto przypomnieć, że przez „nowe dowody” rozumieć należy tylko takie dowody, z którymi sąd nie zapoznał się w toku prawomocnie zakończonego postępowania; inaczej mówiąc, nie znał ich przy orzekaniu. Natomiast „nowe fakty” to nie tylko okoliczności zawarte w nowych dowodach, lecz także te wynikające z dowodów już przeprowadzonych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2020 r., III KZ 65/20). Jednocześnie trzeba zauważyć, że nowe fakty lub dowody (propter nova), jako podstawa wznowienia postępowania, to nie jakiegokolwiek nowe fakty i dowody, lecz jedynie te, które wskazują na zaistnienie

okoliczności wymienionych w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a, b i c k.p.k. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2020 r., II KZ 33/20).

Powołane przez autora wniosku nowe fakty i dowody podlegają weryfikacji i ocenie tego Sądu, dokonywanej nie w oderwaniu, ale przy ścisłym uwzględnieniu całokształtu zgromadzonego w sprawie przez Sąd I i II instancji materiału dowodowego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2017 r., sygn. akt II KO 3/17). Aby sygnalizowane przez wnioskodawcę nowe fakty i dowody implikowały wydanie rozstrzygnięcia o treści przez niego postulowanej, muszą wskazywać na to, że prawomocne orzeczenie jest błędne, przy czym stopień pewności co do tej sądowej pomyłki określa się jako "graniczący z pewnością" lub wskazujący na "duże lub wysokie prawdopodobieństwo" (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 lipca 2020 r., IV KO 122/19).

Powyższych wymogów nie spełnia przedstawiony w niniejszej sprawie wniosek obrońcy skazanego M. C. Powoływane we wniosku błędy postępowania dowodowego, opisane w sposób bardzo ogólny i lakoniczny, jak brak przeprowadzenia „dowodu z oględzin (miejsca i osób)” czy „wizji lokalnej”, a także, jak zdaje się sugerować autor wniosku wskazując na zaniechanie w przedmiocie oceny poczytalności oskarżonego - brak przeprowadzenia dowodu z opinii czy też uzupełniającej opinii biegłych psychiatrów, nie dają uzasadnionych podstaw do wznowienia postępowania. Trzeba podkreślić, że oględziny miejsca zabójstwa i ofiar zdarzenia, jak też wizja lokalna zostały przeprowadzone w przedmiotowej sprawie i ze swojej istoty nie mogą być przeprowadzone ponownie, 25 lat po inkryminowanych zdarzeniach. Odnosnie zaś do kwestii poczytalności oskarżonego, to została ona wszechstronnie wyjaśniona w tej sprawie przez powołanych do opinii biegłych psychiatrów, po obserwacji skazanego w zakładzie leczniczym i uzupełniającym przesłuchaniu biegłych w toku rozprawy, a prawo do obrony, z uwagi na obligatoryjną podstawę z art. 80 k.p.k., zostało zachowane przez ustanowienie M. C. obrońcy z urzędu i to na etapie postępowania przygotowawczego. Natomiast odmowa uwzględnienia wniosku dowodowego skazanego na etapie postępowania rozpoznawczego nie mieści się w katalogu podstaw do wznowienia postępowania.

Wobec tego, wniosek obrońcy skazanego o wznowienie postępowania nie uprawdopodobnia, że zapadłe wobec M. C. orzeczenia, na mocy których prawomocnie skazano go za ciąg trzech zabójstw – żony i teściów, były orzeczeniami błędnymi. Skarżący w istocie kwestionuje wyniki postępowania dowodowego, prowadzące do uznania sprawstwa skazanego, nie odnosząc się jednak rzetelnie do całości zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i nie wykazując żadnych racjonalnych podstaw do wznowienia postępowania.

Uwzględniając powyższe orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia, obciążając skazanego – na podst. art. 639 k.p.k. – kosztami postępowania o wznowienie.

Eugeniusz Wildowicz Barbara Skoczowska Paweł Wiliński

ł.n

r.g.